

Kap.

- 2661. Aksjer i Norsk Hydro A/S.
- 2662. Aksjer i Osramfabrikken A/S.
- 2663. Aksjer i A/S Årdal og Sunndal Verk.
- 2666. Aksjer i National Industri A/S.
- 2667. Aksjer i A/S Elektro Union.
- 2669. Aksjer i EGA.
- 2671. Aksjer i Persilfabrikken A/S.
- 2672. Aksjer i A/S Union Co.
- 2673. Aksjer i A/S Sydvaranger.
- 2674. Aksjer i A/S Olivin.
- 2790. Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift.
- 3410. Rettssportler.
- 3418. Erstatning for utgifter i rettssaker.
- 3445. Bøter, inndragninger, vrakgods og hittegods.
- 3466. Våpenkontrollen, gebyrer.
- 3830. Fonds- og aksjemegler- og eiendoms- meglergebyrer.
- 3831. Importregulering, gebyrer.
- 4078. Tilbakebetaling av utrustningslån for fiskere.
- 4909. Tilfeldige inntekter.
- 4941. Avdrag på utestående fordringer.
- 4999. Statslånemidler.

Vedkommende de inntekts- og utgiftsposter som først behandles i forbindelse med budsjettets balansering, og hvor derfor ingen særlig innstilling avgis om budsjettsummen, kan fagkomiteen avgi uttalelse til finans- og tollkomiteen.

Post 2.

For så vidt det til enkelte budsjettposter foreligger forslag til avgiftsvedtak, behandles disse av de fagkomiteer som har fått seg tildelt budsjettpostene.

Post 3.

Når det gjelder spørsmål om endring av og plassering i lønnsregulativ skal fagkomiteen forelegge saken for administrasjonskomiteen til uttalelse i følgende tilfelle:

1. Når det gjelder omplassering av stillinger fra en lønnsklasse til en annen lønnsklasse,
2. Når det gjelder endringer av lønnssetningene i en lønnsklasse, eller
3. Når det gjelder plassering i lønnsregulativ av nyopprettede stillinger som ikke tidligere er innregulert.

Når det derimot gjelder spørsmål om opprettelse av nye stillinger innen den for stillingen bestemte lønnsklasse, er det et spørsmål som fagkomiteen avgir innstilling om uten å forelegge det for administrasjonskomiteen.

Bratteli: Stortingets arbeid er om dagen uunngåelig preget av at en avventer hva der

kommer fra den i forrige uke tiltrådte regjering.

Jeg vil gjerne i forbindelse med den foreliggende sak fra denne plass bare gi uttrykk for en forventning om at en meget hurtig må kunne få en beskjed fra Regjeringen til Stortinget om de budsjettkapitler Regjeringen antar at den ikke kommer til å foreslå noen endringer i. Hvis Stortinget i meget nær framtid kan få en slik beskjed, vil en kunne komme i gang med et arbeid som det jo nå begynner å haste ganske mye med.

Presidenten: I anledning representanten Brattelis uttalelse kan opplyses at presidenten har fått beskjed om at det i morgen tidlig — 19. ds. — vil foreligge en oppgave fra Regjeringen over hvilke budsjettkapitler Regjeringen eventuelt vil foreslå endret. Oppgaven vil så straks bli omdelt til komiteene. Dermed skulle det være klart for komiteenes arbeid med innstillingene vedrørende de budsjettkapitler som ikke vil bli endret.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Møtet hevet kl. 11.10.

Møte fredag den 22. oktober kl. 10.

President: **I n g v a l d s e n.**

D a g s o r d e n :

Erklæring fra Regjeringen.

Statsminister Borten: På vegne av Regjeringen vil jeg tillate meg å legge fram følgende erklæring:

Regjeringen er sammensatt av representanter for Høyre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre. Den vil bygge sin politikk på de fire partienes programmer og søke samarbeid med alle partigrupper i Stortinget. Regjeringen vil føre en aktiv og framtidsrettet politikk til gagn for hele folket. Regjeringen har funnet det naturlig i sin tiltredelseserklæring også i noen grad å behandle retningslinjer og oppgaver som strekker seg ut over det som kan løses av inneværende storting.

Den politikk som føres i vårt land, må til enhver tid være fast forankret i kristne grunnverdier, i våre kulturelle og nasjonale tradisjoner og i våre demokratiske institusjoner.

Regjeringen vil legge avgjørende vekt på å

bevare den brede enighet som har preget vår utenriks- og sikkerhetspolitikk i hele etterkrigstiden.

Norge vil fortsatt føre sin utenriks- og forsvarspolitik innen den ramme av rettigheter og plikter som er trukket opp ved vår tilslutning til De forente nasjoner, til Atlanterhavspakten og til internasjonale økonomiske organisasjoner. Norge vil arbeide aktivt for fred, gjensidig og kontrollert nedrustning og internasjonal avspenning og støtte De forente nasjoners fredsbevarende virksomhet. Den nåværende norske atom- og basepolitikk vil bli ført videre. Det vil fortsatt bli lagt avgjørende vekt på forhandlingene om en avtale om ikke-spredning av atomvåpen og om fullstendig stans i prøvene med slike våpen. Som et ledd i bestrebelsene for avspenning vil det bli arbeidet for økt kontakt mellom landene i Øst- og Vest-Europa.

Regjeringen vil gå inn for en videre utbygging av det nordiske samarbeid.

Vårt forsvar utbygges i samsvar med de hovedretningslinjer som Stortinget har trukket opp. Regjeringen går inn for videre rasjonalisering av forsvaret, og for at bevilgningene blir effektivt utnyttet.

Regjeringen vil arbeide for friere verdenshandel og skipsfart. Gjennom internasjonale tiltak vil den gå inn for reduksjon av toll, av andre handelsrestriksjoner og av skipsfartsrestriksjoner.

Norge vil arbeide videre for å styrke Det europeiske frihandelsforbund og fortsette bestrebelsene for en tilnærming mellom Frihandelsforbundet og Fellesmarkedet.

Under sitt arbeid med de internasjonale handelsproblemene vil Regjeringen også legge stor vekt på utviklingslandenes eksportmuligheter.

Regjeringen vil styrke kontakten og utbygge samarbeidet med utviklingslandene og gå inn for en gradvis økning av den norske hjelpen. Det vil bli lagt vekt på at midlene blir investert og forvaltet på en slik måte at de gir best mulige resultater for befolkningen i disse landene. Tilskuddene til misjonsselskaper og andre private organisasjoners tiltak i utviklingslandene vil bli foreslått økt.

De norske interesser i de arktiske strøk vies stor oppmerksomhet. Norsk virksomhet på Svalbard søkes opprettholdt og utvidet så langt det er grunnlag for det. Regjeringen vil her dra nytte av den innsikt og de erfaringer som finnes hos de yrkesgrupper, næringer og organisasjoner som har sine interesser knyttet til de arktiske områder.

Regjeringen ser det som en hovedoppgave å fremme en balansert og harmonisk utvikling av samfunnsstrukturen. Det må bygges på et

samspill mellom små og store enheter. Dette vil kreve en konstruktiv desentraliseringspolitikk som motvirker en ytterligere konsentrasjon av befolkning og kapital i pressområdene. Som et ledd i dette arbeid må det skapes et allsidig næringsliv og levedyktige lokalsamfunn. Eksisterende industri stimuleres til videre utbygging også i næringssvake distrikter. Kommunene må gis bedre muligheter for å makte de nødvendige grunnlagsinvesteringer og sin del av planleggingsarbeidet.

Utredningen av utgifts-, inntekts- og funksjonsfordelingen mellom staten, fylkene og kommunene påskyndes blant annet med sikte på å styrke det lokale selvstyre.

Hovedmålet for den økonomiske politikk er å sikre arbeid for alle, fremme en sterk økonomisk vekst med effektiv konkurransedyktig produksjon og trygge en rettferdig inntektsfordeling. Regjeringen ser det som et ledende prinsipp at ingen gruppe av yrkesutøvere eller arbeidstakere skal bli liggende etter i velstandsutviklingen.

Regjeringen vil legge vekt på å redusere prispresset og underskuddet i utenriksøkonomien — to av hovedproblemene i landets økonomi. I nasjonalbudsjettet for 1966 vil det bli redegjort nærmere for Regjeringens syn på finans-, penge- og kredittpolitikken.

Regjeringen vil søke et best mulig samarbeid med organisasjonene i arbeids- og næringslivet, og vil innby til drøftinger om formene for dette samarbeid. Den vil ta spesiell kontakt med de interesserte parter med sikte på å komme fram til enighet om en forsvarlig realøkonomisk ramme for pris- og inntektsoppgjørene, og om opprettelse av et uavhengig ekspertutvalg som skal analysere det økonomiske grunnlaget for inntektspolitikken. Kontakten med organisasjonene bør også ta sikte på en drøfting av samarbeidsformene i bedriftene, overgangen til fem-dagers arbeidsuke og utjevning av den sosiale forskjell mellom ulike grupper av arbeidstakere.

Regjeringen vil legge vekt på å utnytte produksjonsgrunnlaget i landbruket. De utilstrekkelige bruksenheter styrkes blant annet ved tiltak for å skaffe tilleggsjord og tilleggsskog. Jordskiftet vil bli påskyndet. Skogreising og skogkultur støttes med sikte på å øke produksjonen og sikre arbeidsplassene.

Regjeringen vil i sin jordbrukspolitikk ta sikte på at inntektene i næringen skal kunne økes slik som forutsatt ved Stortingets behandling av retningslinjene for jordbrukspolitikken våren 1965.

Det vil bli lagt vekt på å bedre kredittforholdene for landbruket, styrke forskning, fagopplæring og vegledningstjeneste. Spørsmålet om statens medvirkning til å innføre en tjen-

lig form for avlingsskadetrygd i jordbruket vil bli tatt opp.

Det vil bli lagt fram ny stortingsmelding om forvaltningen av statens skoger, der bruk av statsskog i strukturrasjonaliseringen av landbruket vil bli behandlet.

Regjeringen vil føre en politikk med sikte på å trygge næringsgrunnlaget for landets kyst- og fiskerbefolkning. Rekrutteringen til fiskeryrket vies særlig oppmerksomhet. Arbeidet med gjennomføring av en tidsmessig yrkesutdannelse søkes fremmet. Regjeringen vil overveie å foreslå skatteregler som gir adgang til avsetning til driftsfond. Fiskerinæringens forsøksfond vil bli foreslått styrket med henblikk på en effektivisering av vegledningen og forsøksfisket. Regjeringen vil medvirke til en hensiktsmessig føringsordning. Det bygges et nytt forskningsfartøy. Eksportmulighetene for norske fiskeriprodukter søkes bedret.

Varehandelen må få slike arbeidsvilkår at de ulike bedriftstyper kan møte den økende konkurranse og de stigende krav til rasjonalisering og til service.

Regjeringen vil vurdere de særlige problemer som de mindre og mellomstore bedrifter står overfor, og herunder overveie spørsmålet om opprettelse av en særskilt kredittordning og en styrking av vegledningstjenesten. Regjeringen vil fremme forslag om å tilføre Håndverks- og småindustrifondet økt kapital, utvide rammen for fondets virksomhet og øke lånerammen for den enkelte bedrift.

Regjeringen vil legge fram forslag om tiltak for å løse de problemene som foreligger i forbindelse med Norsk Jernverk og Norsk Koksverk, med sikte på å utnytte best mulig de verdier som er nedlagt i disse bedriftene, og trygge sysselsettingen og det økonomiske grunnlaget for befolkningen i vedkommende distrikt. Regjeringen vil legge fram forslag om kraftleieavtale for en aluminiumsfabrikk i Vest-Agder, omorganisering av statens bedrifter i Horten, Kongsberg og Raufoss og en plan for utnyttelsen av kisleforekomstene i Joma.

Regjeringen vil legge stor vekt på utbygging og effektivisering av landets transportsystem og se samferdselspolitikken i nær sammenheng med distriktutbyggingen.

Regjeringen tar sikte på å øke tempoet i utbyggingen og forbedringen av vegnettet. Den vil legge fram særskilt forslag om utbygging av veger i samband med revisjonen av kommuneinndelingen. Det vil bli lagt vekt på grundig forberedelse og rask framdrift av de enkelte veganlegg, og der forholdene tilsier det, vil private entreprenører bli benyttet i større utstrekning. Det tas sikte på å legge fram en samlet vegplan. Nye finansieringsformer for

hurtigere å løse spesielle vegprosjekter vil bli overveiet.

Regjeringen vil arbeide med rasjonaliseringen av jernbanen og tilpassing av driften etter de rådende behov. Forslag om utbygging av Alnabru sentralskiftestasjon og om endring av jernbanens organisasjon vil bli lagt fram.

Regjeringen vil også legge fram en plan for bygging av flyplasser og utvikling av flyrute-
ne.

Det vil bli foreslått tatt i bruk nye finansieringsmåter for å øke takten i utbyggingen av telefonnettet og fremmet forslag om endring av Telegrafverkets og Postverkets organisasjon.

Det vil videre ble fremmet forslag med sikte på å lette moderniseringen av fraktefartøyflåten.

Tiltak for å verne landets natur vil bli gitt høy prioritet. Spørsmålet om mer effektive virkemidler for å hindre forurensninger av vann og luft vil bli tatt opp på bredt grunnlag. Regjeringen vil forberede disponeringsplaner for fjellvidder og strandområder som tar hensyn til landbruk og fiske, reise- og friluftsliv. Planer for videre utvikling av friluftsliv og reiseliv vil bli utarbeidet i samarbeid mellom grunneierne, turistnæringen og myndighetene.

Regjeringen vil i årene framover ta sikte på en skattepolitikk som letter byrdene for de lavere inntektsgrupper og personer med stor forsørgelsesbyrde, en skattepolitikk som stimulerer til økt innsats og produksjon og oppmuntrer til sparing og kapitaldannelse.

Det nedsettes et bredt sammensatt utvalg til å foreta en omfattende vurdering av vårt skatte-, avgifts- og premiesystem, herunder spørsmålet om en omlegging fra skatt på arbeidsinnsats til mer indirekte beskatningsformer.

Regjeringen vil for 1966 foreslå visse lempninger i den progressive innteksskatt til staten i tillegg til de foreslåtte lettelser i den personlige statsskatt på inntekt og formue.

Ektefellebeskatningen vil bli tatt opp til revisjon, blant annet med sikte på likestilling mellom ektepar som arbeider i felles bedrift og andre yrkesektepar, og en ny vurdering av fradrag i den skattbare inntekt for utearbeidende mødre og enslige forsørgere med små barn.

Regjeringen vil ta sikte på opphevelse av den skattemessige forskjellsbehandlingen av store og små bedrifter og en harmonisering av skattleggingen av personlig eide bedrifter og aksjeselskaper.

Regjeringen vil foreslå gjennomført tiltak med sikte på en gradvis økning av boligbyggingen slik at familienes og de ensliges bolig-

behov kan løses på en mer tilfredsstillende måte. For å kunne øke tilgangen på tomter vil Regjeringen foreslå blant annet endrede skatteregler for frivillig omsetning av grunn. Den private boligbygging stimuleres og det forsøkes tilført boligbyggingen mer privat kreditt. Boligsparingen søkes økt ved premiering av raskere nedbetaling av lånene i statens boligbanker.

Kapasiteten i byggebransjen forsøkes utvidet ved tiltak som øker tilgangen av arbeidskraft og mer helårs sysselsetting. Rasjonaliseringen av byggevirksomheten vies større oppmerksomhet gjennom at blant annet byggforskningen gis bedre vilkår. Regjeringen vil fremme proposisjon om en saneringslov. Lovgivningen vedrørende ervervelse av grunn tas opp til vurdering.

Folkepensjonen vil bli foreslått gjennomført fra 1. januar 1967. Satsene i alders- og uføretrygden, enke- og morstrygden og forsørgertrygden for barn foreslås hevet fra 1. januar 1966.

En allsidig sammensatt komite nedsettes for å utrede spørsmålet om personellbehovet i sosial- og helsesektoren. Opprettelse av en sosialskole på Vestlandet påskyndes. Privat sykehusdrift anses som et så nødvendig ledd i vårt sykehusvesen at den må sikres fortsatte muligheter. Lege- og tannlegemangelen søkes avhjulpet ved økte muligheter til utdanning.

I omsorgen for mennesker med handicap legges større vekt på attføringsprinsippet. Det vil bli foreslått ekstra støtte til bygging av boliger spesielt innrettet for disse.

Tilskuddsordningen til husmorvikartjeneste og hjemmesykepleie vil bli søkt utvidet til også å omfatte hjemmehjelp for eldre.

Det vil bli foreslått at statens innsats i edruskapsarbeidet sentralt samles under ett administrativt organ med sikte på å intensivere dette arbeidet i samsvar med de retningslinjer som er trukket opp av Stortinget.

Regjeringen vil sette fart i arbeidet med å løse ferie- og fritidsproblemer for de grupper som ennå ikke har oppnådd tilfredsstillende løsninger på dette området.

Regjeringen legger stor vekt på samarbeidet mellom offentlige og private institusjoner til fremme av sosiale formål, som for eksempel familierådgivning, bidrag til alkoholrammede og omsorg for åndsveike. Kirkens familierådgivningsvirksomhet foreslås støttet på linje med de offentlige rådgivningskontorene.

Regjeringen tar sikte på en sterkere innsats i undervisning og forskning. En langtidsplan for den teknisk-naturvitenskapelige forskning framlegges. Rekrutteringen til forskningen må vies særlig oppmerksomhet.

Det må være et mål for skolepolitikken at barn og ungdom gis et likeverdig og variert skoletilbud uten hensyn til bosted og til foreldrenes økonomi. Innen et godt skoleverk må både større og mindre skoler ha sin naturlige plass. Den 9-årige skole gjennomføres over hele landet. For å makte dette må lærerutdanningen styrkes og statstilskuddet til skolebygg økes i årene framover. Det vil bli utarbeidet en 10-års plan for reising av nødvendige skolebygg og for statens støtte og medvirkning til gjennomføringen. Byggeløyveordningen for skolebygg oppheves.

Regjeringen tar sikte på å øke antallet elevplasser i yrkesskolene. Den vil foreta en samlet vurdering av behovet for videre utbygging av de ulike former for spesialskolene. Det utarbeides retningslinjer for ordinær statsstøtte til private skoler. Skoleverket i de samisktalende distriktene vil bli foreslått styrket. Voksenopplæring og etterutdanning må vies stor oppmerksomhet.

Regjeringen tar også sikte på en sterkere innsats i utbyggingen av høyskoler og universiteter, herunder planlegging av universitetene i Trondheim og Tromsø. Spørsmålet om bygging av en ny teknisk høyskole må utredes. Regjeringen vil legge fram forslag om den videre utbygging av statens låne- og stipendordninger for ungdom i praktisk og teoretisk opplæring.

Regjeringen vil søke å bedre arbeidsvilkårene for kirken, kristelige organisasjoner og trossamfunn. Omsetningsavgiften på kirkebygg vil bli foreslått opphevet.

Regjeringen vil fremme forslag om å ta bort omsetningsavgiften på bøker, blad og tidskrifter, fra 1. januar 1967 og om at Kulturfondet tilføres midler på ordinær måte over statsbudsjettet. Utbyggingen av fjernsynet i Nord-Norge gjennomføres så raskt som mulig.

Politietaten styrkes ved øking i bemanningen og effektivisering av tjenesten.

Regjeringen vil påskynde reisingen av Norges Idrettshøyskole. Det vil bli lagt stor vekt på idrettsorganisasjonenes syn på anvendelsen av tippemidler og statstilskudd.

Det vil bli foreslått innført sivilombudsmannsordning også for kommunalforvaltningen. Regjeringen vil arbeide for større offentlighet i forvaltningen.

Regjeringen ser det som sin oppgave å medvirke til å legge forholdene til rette for en rik utfoldelse på alle felter av samfunnslivet. Vår framtid som kulturnasjon avhenger av at vi alltid makter å møte den utfordring samtiden stiller.

Regjeringens håp er å kunne bidra til samarbeid mellom alle byggende krefter i vårt folk

— der det enkelte menneskets evner og anlegg finner utløsning under medmenneskelig ansvar.

Presidenten: Erklæringen vil bli utlagt til behandling i et senere møte.

Hr. Bratteli har bedt om ordet.

Ad behandlingen av statsbudsjettet.

Bratteli: Jeg gjorde presidenten oppmerksom på da jeg bad om å få ordet ved møtets slutt, at det ikke gjaldt erklæringen.

Det gjelder en annen praktisk sak hvor jeg vet at det nå foreligger en beskjed som jeg tror det vil være nyttig om presidenten kunne gjøre Stortinget kjent med allerede i dette møtet. Det gjelder behandlingen av statsbudsjettet — jeg nevnte det tidligere i et møte her. Det er senere gjennom pressen, for så vidt feilaktig, opplyst at Regjeringen bare over natt måtte gi beskjed om hvilke kapitler Stortinget kunne behandle. Jeg er kjent med at Stortinget allerede i siste halvdel av forrige uke hadde kontakt med Regjeringen om dette spørsmålet, hvorefter en da fikk et brev på tirsdag. Det inneholdt imidlertid et forbehold, slik at det ikke helt dekket formålet, og det har da senere vært kontakt igjen.

Jeg er kjent med at det nå — like før dette møtet — foreligger en endelig beskjed fra Regjeringen, og av hensyn til komiteens interesse for å komme hurtig i gang med arbeidet vil jeg be presidenten overveie allerede i dette møtet å gjøre Stortinget kjent med den nye henvendelsen som foreligger fra Regjeringen.

Presidenten: Under henvisning til hr. Brattelis uttalelse vil presidenten referere det brev som i dag er mottatt fra Finans- og tolldepartementet. Brevet er stillet til Stortingets presidentskap og lyder:

«STATSBUDSJETTET 1966

En viser til Finansdepartementets brev av 19. oktober d. å. og brev av 20 oktober d. å. fra Stortingets Presidentskap. En kan meddele at Regjeringen i tilleggsproposisjon vil fremme forslag om endringer på følgende budsjettkapitler:

Kap.	220, Presteskapet
«	251, Statsrealskoler
«	254, Private skoler
«	387, Kommunale skolebygg
«	568, Tilskott til bykommuner
«	841, Forsvarsmessig sikring av drivstoffanlegg

Kap.	906—71, Instituttet for Atomenergi
«	908, Deltakelse i EUROCHEMIC
«	921, Håndverks- og småindustrifondet
«	1004, Havnearbeider
«	1140, Tilskott til organisasjoner
«	1172, Private landbruks- og hagebruksskoler
«	1191, Jorddyrking
«	1194, Jordbruksveger
«	1260, Skogreising, skogkultur, skogsveger
«	1370, Statens veganlegg
«	1372, Vedlikehold av Statens veger
«	2430, Lån til statsbankene
«	2501—81, Skatter og avgifter.»

Møtet hevet kl. 10.30.

Møte mandag den 25. oktober kl. 11.

President: **Ingvaldsen.**

Dagsorden:

1. Innstilling fra valgkomiteen om valg av representanter og varamenn til Nordisk Råd (innst. S. nr. 6).
2. Grunnlagt spørsmål fra representanten Asbjørn Holm til fiskeriministeren:

«Vil departementet overveie en ordning med erstatning for brukstap forvoldt av trålere på faststående redskaper selv om ikke vaktbåt har kunnet notere nummer og navn på tråleren?»
3. Grunnlagt spørsmål fra representanten Erling Norvik jr. til landbruksministeren:

«Er Regjeringen innstillet på å ta opp til snarlig vurdering de problemer som årets vesentlige avlingssvikt har skapt for gårdbrukerne i Finnmark?»
4. Grunnlagt spørsmål fra representanten Ingvar Bakken til landbruksministeren:

«Som kjent har det tatt lengre tid enn en regnet med da jordloven trådte i kraft med saker som kan avgjøres etter § 56, som hjemler adgang til ekspropriasjon av tidligere husmannsbruk. Gyldighetstiden for denne paragraf går ut 1. januar 1966. Vil departementet fremme forslag om forlenget gyldighetstid for § 56 i jordloven?»
5. Grunnlagt spørsmål fra representanten Haldis Tjernsberg til sosialministeren:

«Er Sosialdepartementet oppmerksom på skjevhetene i någjeldende regler for rettsvern for sinnslidende?»